

๓. พระพุทธรูปปางสมาธิ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ สงขลา เลขทะเบียน ๓๖/๗๒๑/๒๕๒๒

ศิลปะภาคใต้ พุทธศตวรรษที่ ๑๒ (ประมาณ ๑,๔๐๐ ปีมาแล้ว)

พบที่บ้านพังแฟบ ตำบลจะทิ้งพระ อำเภอสทิงพระ จังหวัดสงขลา

ศิลาทราย ตักกว้าง เซนติเมตร สูง ๒๑ เซนติเมตร

พระพุทธรูปประทับขัดสมาธิราบ (วีราสนะ) พระหัตถ์ทั้ง ๒ ข้างวางซ้อนอยู่ที่พระเพลาแสดงปางสมาธิ (ธยานมูทรา) ประทับอยู่บนฐานบัวคว่ำบัวหงาย ครองจีวรห่มเฉียงบางแนบพระวรกาย เห็นเส้นขอบจีวรพาดผ่านพระอุระไปยังพระอังสาซ้าย พระพักตร์ค่อนข้างกลม ขมวดพระเกศาเป็นรูปก้นหอยขนาดใหญ่ พระขนงต่อกันเป็นปีกกา รูปแบบที่ปรากฏในพระพุทธรูปองค์นี้ เช่น การขัดสมาธิราบ ขมวดพระเกศาขนาดใหญ่ และครองจีวรห่มเฉียง เป็นรูปแบบที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปะอินเดียภาคใต้ และศิลปะลังกา (Guy, 2014, 93) ซึ่งเป็นลักษณะที่พบในพระพุทธรูปศิลปะทวารวดีภาคกลาง และพระพุทธรูปแบบอังกอร์โบเรย์ในศิลปะเขมรโบราณก่อนเมืองพระนคร ที่มีอายุร่วมสมัยกันประมาณพุทธศตวรรษที่ ๑๒ พระพุทธรูปองค์นี้ มีขนาดเล็ก เป็นรูปเคารพที่สามารถเคลื่อนย้ายได้ง่าย จึงมีข้อสันนิษฐานว่าอาจเคลื่อนย้ายมาจากบริเวณลุ่มแม่น้ำโขง (Krairiksh, 2012, 76) สะท้อนให้เห็นถึงบทบาทและความสำคัญของคาบสมุทรสทิงพระในฐานะเมืองท่าที่มีการติดต่อและแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมจากภายนอก ในช่วงพุทธศตวรรษที่ ๑๑ เป็นต้นมา

3. Buddha Statue in Meditation Posture

Songkhla National Museum, registration number 36/721/2522

Southern art, 7th century CE (1,400 years ago)

Found at Pang Faeb village, Cha Ting Phra Sub-district, Sathing Phra District, Songkhla Province

Sandstone, height 21 cm

The Buddha image is seated on an overturned and upturned lotus base with loosely cross-legged posture, one lying on top of the other (Virasana). Both hands are shown lying flat in the Buddha's lap with the right hand on top of the left hand, palms upward (Dhyana mudra). The Buddha wears the thin clinging robe in the open mode, leaving the right shoulder bare. The robe edge is draped across the chest to the left shoulder. His face is rather round. Spiral hair curls are big. Eyebrows form a continuous curve like a crow's wings. Some traits of this statue including Virasana, large hair curls and robe-wearing mode representing the strong influence of Southern Indian art and Lankan art (Guy, 2014, 93) also appearing in the Central Dvaravati Buddha images and the Angkor Borei Buddha images in the pre-Angkorian culture of the ancient Khmer Empire, both considered the contemporary art dating back to the 7th century CE. Due to the smaller size, this statue is easily movable, so it might have been removed from the Mekong River Basin (Piriya Krairiksh, 2012, 76). This reflects the vital role of the Sathing Phra Peninsula as the port city where cultural exchange from outside took place since the 6th century CE onward.